

Sak 19-25: Klagebehandling av vedtak om kvote og område for kvotejakt på gaupe i region 3/Oppland i 2026

Sekretariatets forslag til vedtak

1. Om rettslige forhold:

Roviltnemnda viser til at klagen har innkommet innen fristen. Det anses at klageren har rettslig klageinteresse i henhold til forvaltningsloven § 28.

2. Nemndas klagebehandling:

Roviltnemnda legger til grunn at nemnda har hatt tilgang til den nødvendige og eksisterende kunnskap for å fatte et gyldig vedtak om kvotens størrelse og om fellingsområde, jf. viltloven § 9, naturmangfoldloven § 16, rovviltforskriften §§ 4, 7 og 11 samt forvaltningsloven § 17.

Roviltnemnda kan ikke se at det er innkommet nye opplysninger eller andre hensyn som ikke var kjent på vedtakstidspunktet.

Klagen tas etter dette ikke til følge. Roviltnemnda opprettholder sitt vedtak av 20. oktober 2025 i sak 16/25, og klagen oversendes Klima- og miljødepartementet for endelig avgjørelse, jf. forvaltningsloven § 33, fjerde ledd

Innkomne klager

- Noah 10. november 2025

Rettslig klageinteresse

I henhold til forvaltningsloven § 28 har parter og andre med rettslig klageinteresse klagerett. Klageren må ha en viss tilknytning til saken for å ha klagerett, det vil si å ha interesser av en slik art og styrke at det er rimelig å gi vedkommende et rettskrav på å få avgjort om et forvaltningsvedtak er gyldig eller ugyldig. Organisasjoner har i stor utstrekning rett til å klage for å fremme medlemmenes eller standens interesser, eller for å ivareta ideelle interesser de har som formål å verne om.

Sekretariatet anser at klageren har rettslig klageinteresse i saken

Klagefrist

Vedtaket ble lagt ut på miljøvedtaksregisteret og på nemndas hjemmeside den 20. oktober. Klagen er mottatt innen klagefristen, jf. forvaltningsloven § 29.

Hovedinnhold i klagen

Under gjengis de viktigste punktene i klagen. For fullstendig innhold vises det til klagen som er vedlagt saksframlegget.

NOAH

- NOAH mener det er svært kritikkverdig å åpne for jakt på gaupe i det hele tatt, som er kategorisert som sterkt truet på norsk rødliste.
- At nemnda har valgt å sette en høyere kvote enn hva sekretariatet anbefaler, mener NOAH er uttrykk for uansvarlig naturforvaltning.
- NOAH mener at vedtaket ikke er forenelig med forpliktelsene knytta til Bernkonvensjonen, naturmangfoldloven og Grunnlovens §112.
- NOAH mener at vilkåret om høstingsverdig overskudd ikke er oppfylt.
- Vedtaket er i strid med naturmangfoldloven § 5 og med artikkel 2 og 7 i Bernkonvensjonen, siden vedtaket ikke inneholder en tidsramme eller tiltak som kan bringe gaupe ut av statusen som sterkt truet.
- NOAH ber om svar på hvorfor ikke rovviltnemnda legger vekt på gaupas status som sterkt truet på rødlista, og hvordan nemnda mener at en art som befinner seg i en slik tilstand kan anses å ha et høstingsverdig overskudd.
- Nemnda har anvendt prinsippet om samlet belastning feil, noe som har medført at vedtaket ikke viser at kvotejakt ikke setter overlevelsen av gaupebestanden i fare, og at vedtaket dermed fraviker fra forvaltningsmålet i naturmangfoldloven § 5.
- Vedtaket er ikke tilstrekkelig basert på kunnskapsgrunnlaget, jf. naturmangfoldloven § 8 og føre-var-prinsippet har ikke blitt tilstrekkelig vurdert i vedtaket, jf. naturmangfoldloven § 9. NOAH ber om at effekten av nemndas årlige vedtak om kvotejakt på en sterkt truet art blir tydelig vurdert.
- Den fastsatte kvoten for kvotejakt på gaupe er uforholdsmessig høy tatt hensyn til skadeomfanget og andre årsaker til tap. Rovviltnemnda har ikke gitt noen begrunnelse eller vist til bevis om alvorlige skader av gaupe i regionen, eller vist at skadepotensialet er av et slikt omfang eller alvorlighetsgrad av vilkåret om skade i naturmangfoldloven § 18 bokstav b.
- NOAH mener at økosystemtilnærmingen og prinsippet om samlet belastning ikke har blitt tilstrekkelig vurdert i vedtaket, jf. naturmangfoldloven § 9.
- NOAH ber om at klagen tas til følge og at vedtaket omgjøres slik at det ikke tillates kvotejakt på gaupe i region 3.

Om nemndas vedtak

I møte den 20. oktober 2025 fattet rovviltnemnda i region 3 følgende vedtak i sak 16/25 om kvote og område for kvotejakt på gaupe i region 3/Oppland i 2025:

Rovviltnemnda i region 3 vedtar en totalkvote på 10 gauper, hvorav en hunndyrkvote på 6 dyr over 1 år. Av kvoten kan det maksimalt felles 4 dyr, hvorav 2 hunndyr, innenfor forvaltningsområdet for gaupe (figur 1). Kvoten gjelder for perioden fra 1. februar 2026 til 31. mars 2026, eller til kvoten er fylt dersom det skjer før perioden er slutt.

Vi stiller følgende vilkår:

- *Familiegrupper av gaupe er unntatt fra jakt.*
- *Aktiv forfølging/driving av gaupe (herunder trening) for å drive rovviltet over fra område unntatt kvotejakt til område der det pågår kvotejakt er ikke tillatt.*
- *Jeger plikter å holde seg oppdatert om gjeldende kvote, og skal minimum sjekke informasjon om kvoten før jaktstart hver dag og 2 ganger i løpet av dagen. Statsforvalteren skal opprette en telefonsvarer som gir jegeren opplysning om hvor mange dyr som gjenstår på kvoten.*
- *Felling eller forsøk på felling av gaupe skal umiddelbart meldes til Statsforvalteren på telefon 970 29 840. Skytter har ansvaret for at meldingen kommer frem, også der dette videreformidles via andre (f.eks. fellingsleder). Utenom åpningstidene for Statsforvalterens vakttelefon, skal det sendes melding på SMS. Statsforvalteren gis myndighet til å fastsette en egen tidsfrist for når melding senest kan gis. Den som skadeskyter gaupe, skal uten opphold underrette Statsforvalteren på telefon 970 29 840 og nærmeste politimyndighet.*
- *Jegere plikter å registrere seg på Statsforvalterens SMS-varsling for lisens- og kvotejegere.*

Vedtaket er fattet med hjemmel i viltloven § 9, naturmangfoldloven § 16 og rovviltforskriften §§ 4, 7 og 11. Gjennom saksutredningen er nemnda forelagt den siste tilgjengelige vitenskapelige kunnskapen om gaupas bestandsstatus- og utvikling. Nemnda viser til sekretariatets vurderinger om at det er et høstingsverdig overskudd av gaupe i regionen og at et slik uttak ikke vil medføre for stor belastning på gaupebestanden

Det gjøres oppmerksom på at all irregulær avgang etter dette vedtaket er fattet, belastes kvoten.

Sekretariatets kommentarer til klagerens anførsel

Sekretariatet har i saksframlegget for sak 16/25 lagt fram kunnskapsgrunnlag, faglige og juridiske sider ved saken.

I henhold til forvaltningsloven § 33 skal underinstansen (i dette tilfellet rovviltnemnda) foreta de undersøkelser klagene gir grunn til. Den kan oppheve eller endre vedtaket dersom den finner klagene begrunnet. Sekretariatet anser at det er sentralt i en klagebehandling om saken på vedtakstidspunktet var tilstrekkelig opplyst, og om det gjennom klagene har kommet frem opplysninger som ikke var kjent for nemnda på vedtakstidspunktet. Hovedmomentene som anføres i klagene anses som vurdert og redegjort for i saksframlegget til sak 16/25 og i nemndas begrunnelse for vedtaket.

Begrunnelse for nemndas vedtak er som følger:

Det vises til saksframlegg til sekretariatet i sak 16/25.

Rovviltnemnda mener at kvoten kan økes med to dyr, så totalkvoten blir 10 gauper, fordi bestandstallet hunndyrkvoten for 2025 ligger over det årlige gjennomsnittet.

Sekretariatet viser til at vedtaket bygger på et oppdatert kunnskapsgrunnlag om bestandsstatus og utvikling for gaupe. Bestandssituasjonen for gaupe er lagt til grunn for vurderingen av om det er et høstingsverdig overskudd. Som det fremgår av saksframlegget, er det blant annet lagt vekt på naturmangfoldloven § 5 (forvaltningsmål for arter) ved vurderingen av kvote og områdeavgrensning. Hvilken effekt uttaket vil ha på bestandsutviklingen er også drøftet.

Rovviltnemnda har ikke fulgt sekretariatets innstilling til vedtak i denne saken. På bakgrunn av kunnskapsgrunnlaget har rovviltnemnda, i motsetning til sekretariatets innstilling, kommet frem til at det kan settes en totalkvote på 10 gauper, hvorav en hunndyrkvote på 6 dyr over 1 år. Av kvoten kan det maksimalt felles 4 dyr, hvorav 2 hunndyr over 1 år, innenfor forvaltningsområdet for gaupe. Sekretariatets innstilling var en totalkvote på 8 gauper, hvorav en hunndyrkvote på 4 år over 1 år. Av kvoten kan det maksimalt felles 3 dyr, hvorav 1 hunndyr over 1 år, innenfor forvaltningsområdet for gaupe.

Sekretariatet mener at forholdene som tas opp i klagen har inngått i vurderingene som er gjort i saksframlegget, samt i nemndas egen begrunnelse for vedtaket. Det er derfor ikke nødvendig at nemnda redegjør for dette på nytt før saken oversendes klageinstansen.

Etter sekretariatets oppfatning har nemnda fått forelagt det nødvendige kunnskapsgrunnlaget for å kunne vurdere om den vedtatte kvoten for kvotejakt truer bestandens overlevelse på sikt, og om de rettslige vilkårene for å fastsette kvote og fellingsområde er oppfylt.

Klageren har etter sekretariatets vurdering ikke pekt på nye forhold knyttet til bestandssituasjon eller det rettslige grunnlaget for øvrig som ikke var kjent for nemnda på vedtakstidspunktet.

Konklusjon

Sekretariatet legger til grunn at nemnda har hatt tilgang til den nødvendige og eksisterende kunnskap for å fatte et gyldig vedtak, jf. viltloven § 9, naturmangfoldloven § 16, rovviltforskriften §§ 4, 7 og 11 og forvaltningsloven § 17. Sekretariatet kan ikke se at det i klagen er kommet fram nye momenter som tilsier at nemnda bør omgjøre sitt vedtak av 20. oktober 2025 i sak 16/25.